

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра адміністративного права

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційно-правове забезпечення публічного адміністрування» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 24 с.

Розробники:

Червякова Олена Борисівна,
кандидатка юридичних наук, доцентка
Зелінська Яна Сергіївна
кандидатка юридичних наук, асистентка

Затверджено на засіданні кафедри адміністративного права
(протокол № 11 від 2 червня 2021 р.)

Завідувач кафедри - Гаращук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, професор

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Зміст програми навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання.....	10
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	12
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	14
6. Критерії оцінювання результатів навчання.....	15
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.....	16
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	16

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційно-правове забезпечення публічного адміністрування» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	За вибором студента	За вибором студента
Кількість модулів – 3		Рік підготовки: 2021	Рік підготовки: 2021
	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Загальна кількість годин - 120		2	2
	Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/ семінарські заняття	Практичні /семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів сучасної системи наукових знань про сутність та теоретичні засади інформаційних та правових засад забезпечення публічного адміністрування; закріплення, розширення та поглиблення знань щодо існуючих засобів інформаційного забезпечення публічного адміністрування, правових засад формування та обігу інформаційних ресурсів у публічній сфері, забезпечення доступу громадян до публічної інформації, правових основ застосування

інформаційних технологій в діяльності органів публічного адміністрування, а також основних вмінь та навичок самостійно аналізувати основні системи інформаційного забезпечення органів публічного адміністрування, механізмів обміну інформацією як комунікаційних процесів, опрацьовувати інформаційні ресурси в органах публічного адміністрування.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань про інформаційні та правові основи забезпечення публічного адміністрування;
- опанування інструментарієм інформаційного та правового забезпечення публічного адміністрування;
- визначення актуальних проблем теорії інформаційного права та її складника - інформаційного забезпечення публічного адміністрування, напрямів сучасних наукових досліджень в цій сфері та концептуальних засад, спрямованих на вирішення існуючих проблем;
- аналіз і дослідження прикладних проблем правового регулювання обігу інформації в органах публічного управління, її адміністративно-правових режимів та гарантій забезпечення з огляду на практичну діяльність сфери публічного адміністрування;
- проведення порівняльно-правового аналізу досвіду інформаційно-правового забезпечення органів публічного адміністрування у різних країнах та можливостей його запозичення в Україні;
- розвиток навичок та умінь застосування інформаційного законодавства з урахуванням європейських стандартів і принципів діяльності публічного адміністрування.

Пререквізити: адміністративне право, інформаційне право, основи публічного адміністрування.

Кореквізити: адміністративні послуги у сфері юстиції, зарубіжний досвід публічного адміністрування..

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН-1	Аналізувати природу та зміст інформаційно-правового забезпечення публічного адміністрування.
РН-2	Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів інформаційно-правового забезпечення публічного адміністрування.
РН-3	Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо принципів інформаційного забезпечення публічного адміністрування.
РН-4	Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні стандарти інформаційного забезпечення публічного адміністрування для вдосконалення законодавства в цій сфері.
РН-5	Інтегрувати знання про сутність управлінських рішень, їх призначення в публічному адмініструванні.
РН-6	Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів інформаційних правовідносин, особливостей їх участі в публічному адмініструванні.
РН-7	Демонструвати навички підготовки проєктів управлінських рішень, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх виконання.
РН-8	Розкривати зміст електронного урядування та електронного документообігу.
РН-9	Демонструвати знання процедури захисту персональних даних.
РН-10	Характеризувати форми та зміст управлінських рішень у сфері публічного адміністрування.
РН-11	Розробляти алгоритми захисту приватного життя громадян з урахуванням базових міжнародних стандартів.
РН-12	Визначати недоліки при здійсненні провадження в справах про адміністративні правопорушення в судах та шляхи їх подолання.

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному середовищі.

ЗК1.3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.

Спеціальних компетентностей:

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

СК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК12. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

Програмних результатів навчання:

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів

функціонування права.

ПРН11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики.

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні положення щодо правових засад забезпечення інформаційними ресурсами сфери публічного адміністрування.

Поняття та класифікація інформаційних ресурсів у сфері публічного адміністрування. Система та принципи інформаційного забезпечення органів публічного адміністрування. Види інформації, яка використовується у сфері публічного управління.

Документ як одиниця інформаційних ресурсів. Поняття, види та основні функції документів. Різновиди форм документів, які обертаються у сфері публічного адміністрування, правові засади їх обігу. Нормативні вимоги до документування управлінської діяльності в органах публічного управління. Сучасні тенденції документообігу в органах публічного управління.

Цифрова освіта та інформаційна культура публічних службовців. Вимоги, які пред'являються до інформаційної культури публічних службовців. Етичні засади інформаційної діяльності в органах публічного адміністрування.

Модуль 2. Правові й організаційні засади запровадження електронного урядування в Україні.

Поняття, мета та сутність електронного урядування. Електронне урядування та електронний уряд як інструмент розвитку інформаційного суспільства. Поняття та принципи функціонування Е-урядування та Е-уряду,

їх завдання та складники. Електронний уряд як головний складник електронного урядування Електронний документообіг як складова Е-урядування. Форми реалізації електронного уряду Законодавче та організаційне забезпечення розвитку електронного урядування в Україні. Міжнародні стандарти електронної взаємодії та досвід інших країн у запровадженні електронної взаємодії в усіх сферах суспільного життя.

Інформаційно-правове забезпечення прийняття управлінських рішень. Поняття, значення та види управлінських рішень. Вимоги, які пред'являються до форми та змісту управлінських рішень. Організаційні та правові засади прийняття управлінських рішень. Цифрова експертиза проектів нормативно-правових актів. Інформаційні ризики у сфері прийняття управлінських рішень та шляхи їх подолання.

Поняття цифрової трансформації, та мета її запровадження в Україні.

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 р. Основні цілі цифрового розвитку. Принципи цифровізації та їх зміст. Основні напрями цифрового розвитку України (освіта, Е-демократія, державна служба, життєдіяльність міст та ін.). Роль Міністерства цифрової трансформації України у забезпеченні формування та реалізації державної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Теоретичні, правові та технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart-city) в Україні. SMART–місто як сучасна модель суспільної трансформації. Міжнародний досвід розвитку «розумних міст» (досвід Сінгапуру, Амстердаму, Чикаго та ін.). Концепція розвитку «розумних міст» в Україні. Правові та технологічні основи розвитку «розумних міст» в Україні в контексті кращих світових практик.

Модуль 3. Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування.

Поняття та види режимів обігу інформації. Види інформації, що обертається в органах публічного адміністрування. Режими доступу до

інформації. Поняття публічної інформації, види публічної інформації з обмеженим доступом.

Права громадян в інформаційній сфері та гарантії їх забезпечення.
Правове регулювання доступу до публічної інформації. Інформація у формі відкритих даних; геопросторові дані та метадані. Реалізація права на доступ до публічної інформації за інформаційним запитом. Інформаційна приватність особи та гарантії її забезпечення. Міжнародні стандарти забезпечення прав громадян в інформаційній сфері. Судова практика у сфері захисту інформаційних прав громадян.

Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері. Загальні засади та підстави адміністративної відповідальності за правопорушення в інформаційній сфері. Склад адміністративних правопорушень та порядок провадження у справах такої категорії. Аналіз судової практики розгляду справ про адміністративні правопорушення в інформаційній сфері.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення щодо правових засад забезпечення інформаційними ресурсами сфери публічного адміністрування				

		Тема 1. Поняття та класифікація інформаційних ресурсів у сфері публічного адміністрування	12	2	2	8
		Тема 2. Документ як одиниця інформаційних ресурсів	12	2	2	8
		Тема 3. Цифрова освіта та інформаційна культура публічних службовців	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Модуль 2. Правові й організаційні засади запровадження електронного урядування в Україні				
		Тема 1. Поняття, мета та сутність електронного урядування	12	2	2	8
		Тема 2. Інформаційно-правове забезпечення прийняття управлінських рішень	12	2	2	8
		Тема 3. Поняття цифрової трансформації, та мета її запровадження в Україні	12	2	2	8
		Тема 4. Теоретичні, правові та технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart-city) в Україні	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	48	8	8	32

		Модуль 3. Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування				
		Тема 1. Поняття та види режимів обігу інформації	12	2	-	8
		Тема 2. Права громадян в інформаційній сфері та гарантії їх забезпечення	12	2	2	8
		Тема 3. Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	36	6	6	24
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Загальні положення щодо правових засад забезпечення інформаційними ресурсами сфери публічного адміністрування				
		Тема 1. Поняття та класифікація інформаційних ресурсів у сфері публічного адміністрування	15	2	2	11

		Тема 2. Документ як одиниця інформаційних ресурсів	11	-	-	11
		Тема 3. Цифрова освіта та інформаційна культура публічних службовців	15	2	2	11
		<i>Разом</i>	41	4	4	44
		Модуль 2.				
		Тема 1. Поняття, мета та сутність електронного урядування	13	2	-	11
		Тема 2. Інформаційно-правове забезпечення прийняття управлінських рішень	11	-	-	11
		Тема 3. Поняття цифрової трансформації, та мета її запровадження в Україні	11	-	-	11
		Тема 4. Теоретичні, правові та технологічні основи розвитку «розумних міст» (smart-city) в Україні	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	46	2	-	44
		Модуль 3. Адміністративно-правові режими обігу інформації у сфері публічного адміністрування				
		Тема 1. Поняття та види режимів обігу інформації	11	-	-	11
		Тема 2. Права громадян в інформаційній	11	-	-	11

		сфері та гарантії їх забезпечення				
		Тема 3. Адміністративна відповідальність за правопорушення в інформаційній сфері	11	-	-	11
		<i>Разом</i>	33	-	-	33
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110

5. *Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання*

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Інформаційно-правове забезпечення публічного адміністрування» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, захист есе або реферату за ініціативи студента. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);
- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.
- впродовж семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з

навчальної дисципліни є залік. Мінімальна кількість балів для отримання заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль							Підсумкова оцінка знань (залік)
Модуль № 1		Модуль № 2		Модуль № 3		Самостійна робота студентів	
п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум	п/з	Колоквіум		
max 20	max 10	max 15	max 10	max 15	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Колоквіум	Max 10	Результати опрацювання матеріалу високі, можлива незначна кількість несуттєвих помилок.
	5	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Оцінка самостійної роботи студента	Max 20	Глибоке знання проблем, пов'язаних із темою дослідження. Вільне володіння матеріалом, вміння самостійно й творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні теоретичні і практичні висновки.

	15	Основні питання висвітлено поверхнево, висновки не мають самостійного характеру.
	Min 0	Основні положення теми висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, немає висновків, студент слабо володіє матеріалом роботи.

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.92 р. *Відом.Верхов.Ради України*. 1992. № 12. Ст.86.
2. Про захист персональних даних : Закон України від 01.06.2010 р. *Відом.Верхов.Ради України*. 2010. № 34. Ст.481.
3. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон від 23.12.97 р. *Відом.Верхов.Ради України*. 1998. № 20.Ст.99.
4. Про звернення громадян : Закон України від 02.10.96 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.
5. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.2021 р. № 118/2021. URL: <https://www.president.gov.ua>2021>.
6. Про затвердження Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України: постанова Кабінету Міністрів України від 22.07.2016 р. № 457. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2016-n#Text.
7. Резолюція (77)31 Комітета міністрів РЄ про захист особи відносно актів адміністративних органів.URL://Ліга:Закон:комп'ютер.прав. система /Всеукр. мережа розповсюдження прав.інф.Версія 8.2.3.- К.2012.
8. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 2011. № 32. Ст.314.
9. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994р. *Відом.Верхов.Ради України*. 1994. № 16. Ст.93.
10. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон від 16.11.1992 р. *Відом.Верхов.Ради України*. 1993. № 1. Ст.1.
11. Про звернення громадян (ст.23-1) : Закон України від 05.10.1996 р. *Відом.Верхов.Ради України*. 1996. № 47. Ст.257.
12. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 р. *Відом.Верхов.Ради України*.2003. № 36. Ст.275.
13. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах : Закон України від 05.04.94 р. *Відом.Верхов.Ради України*.1994.№ 31.Ст.286.
14. Про обов'язковий примірник документів : Закон України від 09.04.1994 р. *Відом.Верхов.Ради України*.1994. № 22-23. Ст.199.

15. Про Національну програму інформатизації /в редакції Закону від 02.12.2012 р. URL :[zakon4.rada.gov.ua /laws/show/74/98](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/98).

16. Про національну інфраструктуру геопросторових даних: Закон України від 13.04.2020 р. *Відом.Верхов.Ради України*. 2020. № 37. Ст.277.

17. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод.URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text.

18. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018р.№ 67-р. *Офіц. вісн.України*.2018.№ 16.Ст.560.

19. Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 р. про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних. *Офіційний вісник Європейського Союзу*. L 119/1.04.05.2016.

20. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні : Схвалена розпорядженням КМУ від 15.05.13 р. № 386-р. URL:[zakon3.rada.gov.ua /laws/show/386—2013](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386—2013).

21. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 р. «Про Стратегію кібербезпеки України». Указ Президента України від 15 березня 2016 р. № 96/2016. URL: [zakon3.rada.gov.ua /laws/show/96/2016](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/96/2016).

22. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24.03.21 р.№ 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> >.

23. Про схвалення Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р.: Розпорядження Кабінету Міністрів України ві 14.0.2021 р. № 366-р. Урядовий кур'єр. 2021. 26 травня.

24. Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2004 р. № 1454. *Офіц. вісн. України*. 2004. № 44. Ст.2896.

25. Про затвердження Правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, телекомунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах : постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 р. *Офіц. вісн. України*. 2006. № 13. Ст.878.

26. Директива 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13.12.1999 р. про систему електронних підписів, що застосовуються в межах Співтовариства. *Офіц.журнал L 013,19/01/2000.c.0012-0020*.

27. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради від 8 червня 2000 р. про деякі аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку. *Офіц.журнал L 178, 17.07.2000. c.0001-0016*.

28. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2250-2010-%D1%80>.

29. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» . URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#n8>.

30. Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів : постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 606. *Урядовий кур'єр*. 2016 р. 14 вересня.

31. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України про стан захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні за 2020 рік. URL: ombudsman.gov.ua/public.

Література

Основна література

1. Абраменко Ю. Ю. Зарубіжний досвід е-урядування та проблеми його імплементації в Україні [Електронний ресурс]. Ю. Ю. Абраменко, І.А. Чикаренко. Публічне адміністрування: теорія та практика: електронний збірник наукових праць. Вип.2(2). 2009.URL: <http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2009-02/09ayyupi.pdf>.

2. Архіпова Є.О. Електронне урядування як форма організації державного управління. *Державне управління : удосконалення та розвиток*. Електронне фахове видання. 2015. № 5.

3. Битяк Ю.П., Червякова О.Б. Державне управління інформаційними ресурсами (інформаційною сферою). *Правова система України : історія, стан та перспективи* : у 5 т. Х. Право. 2008. Т.2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення /за заг.ред.Ю.П.Битяка. С.342-365.

4. Брижко В.М. Порівняльно-правове дослідження відповідності законодавства України законодавству ЄС у сфері персональних даних [В.М.Брижко, А.І.Радянська, М.Я.Швець. К. Тріумф. 2006. 256 с.

5. Виноградова Г.В. Інформаційне право України: Навч.посібн. К. МАУП. 2006. 144 с.

6. Гордийчук М. Особенности правового регулювання електронного документооборота в постсоветских государствах. *Leges si viata*. januarie. 2016. С.27-31.

7. Державна інформаційна політика : навч. посіб. /В.Б. Дзюндзюк, О.І. Крюков, В.А. Ландсман та ін.; за заг.ред.д.держ.упр., проф.В.Б. Дзюндзюка. Х. Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр». 2012. 344 с.

8. Дубов Д.В.,Дубова С.В. Основи електронного урядування : Навч. посібн. К. Центр навчальної літератури. 2006. 176 с.

9. Електронне урядування : підручник /за заг.ред. Ю.В. Ковбасюка. К. Нац.Академія державного управління при Президентові України. 2014. 352 с.

10. Конституційно-правовий статус органів державної влади в інформаційній галузі. *Органи державної влади в Україні* /за ред.В.Ф.Погорілка.К. Ін-т держави і права НАН України ім. В.М.Корецького. 2002. С.442-470.

11. Кормич Б.А. Інформаційне право. Підручник.Х. БУРУН і К. 2011. 334 с.

12. Ліпкан А.В., Максименко Ю.Є, Желіховський В.М. Інформаційна безпека України в умовах Євроінтеграції : Навч.посібн. К. КНТ. 2006. 280 с.
13. Науково-практичний коментар до Закону «Про доступ до публічної інформації» /за заг.ред.Д.Котляра. К. Вид. «Відродження»,USAID.2012.335 с.
URL: [//www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/28/7dd_95590f891f51d636939b9dd0ca914328/8344/pdf](http://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/00/01/28/7dd_95590f891f51d636939b9dd0ca914328/8344/pdf).
14. Ромащенко В.Правовое регулирование информационного общества: деятельность Европейского Союза. *Leges si viata*. Octombrie. 2016. С.103-108.
15. Семчук І. В., Мазур В.Г. Електронне управління в органах місцевої влади: стан і шляхи вдосконалення. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 2. С. 106-112.
16. Ткаченко В.Принципы информационного законодательства: настоящее время и перспективы развития. *Leges si viata*. jule. 2016. С.123-127.
17. Червякова О.Б. Інформаційні ресурси як об'єкт державного управління. *Проблеми законності*. 2009. Вип.101. С.114-122.
18. Червякова О.Б. Сутісні ознаки та види інформаційних ресурсів як об'єктів державного управління. *Вісн. Академії правових наук України*. 2012. № 3. С.176-184.
19. Червякова О.Б. Щодо складників адміністративно-правового статусу громадян як учасників інформаційних відносин. *Проблеми законності*. 2011. Вип. 114. С.134-142.
20. Червякова О.Б. Вплив корупційних ризиків на забезпечення доступу до інформаційних ресурсів : постановка питання. *Проблеми законності*. 2015. Вип.128. С.227-234.
21. Червякова Е.Б. Протокол об административном правонарушении как документ: существенные признаки и требования, предъявляемые к нему. *LEGES SI VIATA*. Octombrie, 2016. С.77-81.
22. Червякова О.Б. Закон України «Про захист персональних даних» : проблеми та шляхи удосконалення. *Проблеми законності*. 2013. Вип.122. С.106-116.

23. Юдін О.К., Богуш В.М. Інформаційна безпека держави : Навч. посібн. Х.: Консум, 2005. 576 с.

Додаткова література

1. Архипова Є.О. Інформаційна безпека: соціально-філософський вимір : дис. ... канд. філософ. наук: 09.00.03; НТУУ «КПІ». К., 2012. – 215 с.

2. Брижко В.М. Організаційно-правові питання захисту персональних даних [Текст]: автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.07 – теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право. Ірпінь, 2004. 20 с.

3. Гонюкова Л.В. Основні напрями співпраці влади та громади і необхідні для цього умови. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 3. 2015. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=819>;

4. Гуз А.М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу : Навч. посібн. К.: КНТ, 2007. 260 с.

5. Довідник Е-урядування для місцевих органів влади України: практичні вказівки і кращі практики місцевого Е-врядування / Х. Асток, Л. Хянні, Є. Кренєва, М. Лекіч та ін. К. Академія електронного управління, 2014. 66 с.

6. Досвід впровадження е-демократії та е-урядування в Україні // за ред. С.В. Дзюби. К.: Національний центр підтримки електронного урядування. 2010. 90 с.

7. Коломоєць Т.О. Адаптація інформаційного законодавства України до вимог ЄС як складова сучасного вітчизняного правотворчого процесу : монографія/ Дніпропетровськ, НГУ. 2013. 164 с.

8. Кохановська О.В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин: монографія / О.В. Кохановська. К.: Нац. акад. внутр. справ України, 2001.- 212 с.

9. Колесников О. Е-петиції у системі місцевої демократії : досвід обласних центрів України. URL: https://samoorg.com.ua/wp-content/uploads/2017/02/Petitsiyi_gotov-1.pdf.

10. Константинівська А.К. Електронна петиція як ефективний інструмент політичної участі громадян. *Epistemological studies in philosophy, social and political science*/2018.Vol.1.Iss.1-2.C.89-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/epstphsps_2018_1_1-2_11.

11. Мошканцев Ю.Г., Орлов О.В. та ін. Електронне урядування. Інформатизація державного управління : навч. посіб. Х.: Вид-во ХарРІНАДУ «Магістр». 2011. 264 с.

12. Сіленко А. Електронна Україна. *Політичний менеджмент*. 2003. №3. URL: <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=17&c=151>.

13. Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка / вик. А.О. Серенок, Т.І. Олійник // Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України. 2014. 72 с. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>.

14. United Nations E-Government Survey 2014 E-Government For The future We Want. United Nations. New York, 2014. 284 p.

15. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія. К.: Освіта України, 2010. 388 с.

16. Червякова О.Б. Закон «Про захист персональних даних : проблеми та шляхи удосконалення. *Проблеми законності*. Вип.122. Х. 2013. С.104-110;

17. Червякова О.Б. Право неповнолітніх на персоніфіковану інформацію потребує захисту. *Вісник прокуратури*. 2007. № 10. С.80-85.

18. Чуб А. Електронна петиція як форма реалізації права громадян на участь у прийнятті управлінських рішень. URL: aphd.ua/publication-806.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України -
<http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду -
https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України -
<https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України -
<https://minjust.gov.ua/>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри адміністративного права. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=605:administratyvna-protsedura&Itemid=151